

Verslag plantenexcursie d.d. 09-09-2023 naar Rijnstrangen.

Het is deze ochtend behoorlijk mistig. De dag hiervoor is het erg warm geweest. We vertrekken met een rustig gangetje vanuit Kampen met 8 man naar Koninklijke Bakkerij Godschalk in Zevenaar, waar we genieten van ons bakje koffie met gebak. Wat een lekker begin van de dag. We rijden vervolgens naar Oud-Zevenaar en stappen uit dicht bij de St. Martinus Kerk. Tegenover de parkeerplaats trekken twee plantenbakken meteen de aandacht van Niels. Ze staan vol wilde planten o.a. geelrode naalbaar, tuinwolfsmelk en glanshaver.

Dan start onze wandeling linksaf 't Olde Processie-pad op. Omdat de kerk op een heuvel is gebouwd hebben we hier een weids uitzicht over het rivierenlandschap van de Gelderse Waard en een deel van natuurgebied Rijnstrangen. Een gebied tussen Lobith en Pannerden met veel strangen/ hanken, resten van oude rivierlopen. Door het gebied loopt de Oude Rijn. En meer zuidwaarts het meer dan 300 jaar oud Pannerdensch kanaal. Door de Oude Rijn stroomde in het verleden het Rijnwater richting Noordzee tot het kanaal werd gegraven. De Oude Rijn groeide langzaam dicht en werd in 1970 afgesloten. Het gebied is waterrijk met o.a. rietmoerassen, (ook) gevoed door kwelwater. Bij extreem hoge waterstanden is het een praktische berging voor overtollig Rijnwater.

Een torenvalk bekijkt vanaf de kerktoren ons gezelschap. Rechts een fraai insectenhotel, waar ik even ga kijken hoeveel gaatjes er al bezet zijn. Ik let niet goed op en ga boven op de berg zand staan welke voor het insectenhotel ligt. Deze berg zand is echter bedoeld voor de zandbijtjes. Sorry, sorry bijtjes.

Langs het zandpad staat o.a. watermuur, vlas (verwilderd), zwarte mosterd en hondsroos. En een eik. "Die hoort in dit gebied eigenlijk niet thuis" Reactie Niels: "Jij ook niet 😊" We vinden later ook goudhaver en die past wel heel goed op het kalkrijke zand in het rivierengebied.

Op een paal van de afrastering ontdekt Nelson een mooi rond wespennest. De bergveldwespen wapperen in hoog tempo de vleugels om hun lichaamstemperatuur op peil te houden. Een fascinerend gezicht.

We lopen naar links langs holpijp, grote wederik, luzerne, kikkerbeet, bernagie en vogelwikke en smalle en grote weegbree mooi in balans, tot aan een waterplas waar heel veel plantensoorten staan o.a. prachtig watertorkruid, pijlkruid, zwart tandzaad (driedelig blad) en knikkend tandzaad (ongedeeld blad). Familie Dodaars heeft hier een nest gebouwd en zwemt rond met hun kroost.

We zien aardig wat vlinders, zoals dagpauwogen, atalanta's, koolwitjes die wel van dit warme weer houden. We lopen naar rechts de Oud-Zevenaarsedijk op. Er groeit en bloeit heel veel. Geoorde zuring, ook weer zo'n echte rivierensoort, groot kaasjeskruid, hoge fijnstraal en de ranken van de heggerank kronkelen fraai (7-8 keer de ene kant op en daarna 7-8 keer de andere kant op) in de afrastering en een knikkende distel laat zijn kopje hangen: "pfff wat is het warm vandaag"

Het is inmiddels 27 graden en we lopen over de grasdijk op zoek naar een schaduwplek, waar we ons broodje kunnen nuttigen. De zonanbidders lunchen gewoon in het zonnetje op een bankje aan de waterplas Nieuwe Gat. De rest vindt gelukkig iets verderop schaduw op een smal rabat-pad met wilgen. Onderweg er naartoe vinden ze heemst, heksenmelk en muskusaasjeskruid. En als extra cadeautje vliegt er een visarend over.

Het pad is zo smal dat je hier geen misstap kunt veroorloven, anders voel je nattigheid. Direct rechts van het pad is het water van de Geldersche Waard. Aan de rand een struisvaren. Op het einde van dit pad is links de Elterberg in Duitsland in de verte te zien, volgens Niels en daar twijfelen we natuurlijk niet aan.

We lopen rechtdoor tot een trekpontje over de Oude Rijn. Halverwege de overtocht stoppen we om van het uitzicht te genieten (of om kracht te verzamelen?). Vanuit de bosschage aan de overzijde lopen we naar rechts de dijk op. We volgen, evenwijdig aan de Oude Rijn, een klompenpad. Dwars door de weilanden in de uiterwaarden waar de kikkers verschrikt aan de kant springen en een prachtmot zich laat bewonderen. Aan de horizon als een houvast bij het natuurdwalen de kerk van Oud-Zevenaar.

In een dal, wat normaal waarschijnlijk een heel nat gebied is, staat viltig kruiskruid. Koeien belemmeren ons de weg. Ook zij zoeken de schaduw op.

Er staat veel kattendoorn prachtig in bloei en rechts enkele poelen, waarschijnlijk ontstaan door dijkdoorbraken, die het onderzoeken waard zijn. Henri heeft echter dikke pech. Hij loopt het dijkje af om het groot blaasjeskruid en het vele krabbenscheer van dichtbij te bewonderen en dan zien we hem wild om zich heen slaand weggrennen. Zijn shirt en waterfles vliegen door de lucht. Hij is per abuis op een wespennest getrapt en dat pikken de wespen niet. Hij wordt meermalen gestoken. Brrrr, maar dapper gaat hij verder, langs kamgras, kattendoorn en veldlathyrus.

We komen heel wat voettrapjes over prikkeldraadversperringen tegen. Klauterpartijen goed voor de beenspieren.

Half 5 even pauze langs de Deukerdijk. Bij een oud gebouw dat dienst doet als opslagplaats voor divers materiaal te gebruiken bij een eventuele dijkdoorbraak, de Kersedijkstede. Bij dit bijzondere gebouw een bijzondere vondst: fijne draadgerst, erg zeldzaam maar snel toenemend.

Verder wandelend over de dijk komen we een uitnodigend, niet te negeren, bord tegen bij gemaal Oude Rijn, waar we heerlijk koude appel/kersensap drinken en verwend worden met watermeloen en een grote kan water. Nou dat wil er wel in. Gemaal Oude Rijn is eind 19de eeuw gebouwd om de Drie Dorpen Polder te ontwateren. Het is niet meer als zodanig in gebruik. Na restauratie van o.a. de 18 meter hoge bakstenen schoorsteen is het nu een gezellige koffie- en theeschenkerij. Achter het gemaal is er een klein vakantiehuis te huur voor 2 personen, mocht u de omgeving willen verkennen.

We moeten verder. Langs een maisveld, met een prachtige bloemrijke buitenrand met o.a. zonnebloemen, lopen we verder door een typisch uiterwaardenbos naar de Berghoofseveerweg en de brug over de Oude Rijn. In het bos nog kransnaalbaar en glanzig fonteinkruid. Langs de weg roze

vetkruid, grote centaurie, mooie gele dubbelkelk en handjesgras (tongetje met haren) ook dit is een typische rivierensoort.

Op een splitsing stelt Niels voor dat de wandelaars kunnen kiezen om hier te blijven zitten om later te worden opgepikt. Dat is niet tegen dovevrouws oren gezegd. Het is slechts 3,6 km lopen tot de auto, maar toch kiezen de twee dames in het gezelschap ervoor om op een stenen deksel? gezellig te zitten kletsen om later te worden opgepikt. Wat achteraf niet zo slim was, want de heren komen nog heel veel fraaie planten tegen zoals wilde marjolein, vijfdelig kaasjeskruid, aardaker, wollige munt, bermoovievaarsbek en gewone agrimonie en dat krijgen de dames natuurlijk uitgebreid te horen. In totaal zijn er 243 planten genoteerd.

Op deze zachte zomeravond hebben we de dag gezellig afgesloten met een etentje op het terras van restaurant Thoen en Thans in Oud-Zevenaar. We krijgen nog een extra pepermuntje mee voor de lange terugreis. 😊

Tekst: Ellen van Knippenberg

Foto's : Cor Nagelmaeker, Heleen Strikkers en Simon Miske